MODERN OF JAMMER?

door G. Diephuis

Om meerdere redenen heb ik lang geaarzeld of ik op het artikel van collega H. R. Reder in dit blad van Januari 1954 wel zou reageren. Een van de bij mij bestaande remmingen was wel de betrekkelijk negatieve inhoud van dit artikel. Ik heb de aarzeling overwonnen, omdat Reder in zijn geschrift een vroeger in dit blad (Januari 1953) opgenomen publicatie van mij betrekt en de lezers hiervan er recht op hebben een antwoord van mij te verlangen.

Mijn reactie zal ik zo kort mogelijk houden en wel omdat naar mijn mening het artikel van collega Reder geen enkel aanknopingspunt voor een vruchtbare gedachtenwisseling geeft. Daarvoor zijn zijn opmerkingen van te algemene en van te weinig concrete aard.

Een van mijn bezwaren tegen het genoemde artikel is wel dit, dat Reder suggereert, dat ik het met de strekking en de inhoud van het artikel van collega J. C. Wisse: „De Taak van de Public-accountant bij de algemene contrôle" opgenomen in het November-nummer van jaargang 1953 van dit blad, eens zou zijn. Ik kan collega Reder mededelen — misschien te zijner geruststelling — dat dit niet het geval is.

Ik kan me niet aan de indruk onttrekken, dat Reder de strekking van mijn artikel heeft misverstaan. Het is daarom misschien nuttig nog even kort te formuleren, wat de hoofdstrekking van mijn betoog is geweest. Dit was aan te tonen, dat het standpunt van A. Mey [1]), dat door zelfstandige actie van de accountant middels de contrôle van de inkoopfacturen de omvang van het bedrijfsgebeuren, i.c. het niveau, waarop de verbandscontrôle moet worden toegepast, zou zijn vast te stellen, niet juist is. Naar mijn mening is dit door positieve contrôle niet te doen. Deze contrôle geeft niet het verwachte resultaat, omdat zij voor deze doelstelling een ondeugdelijk contrôlemiddel is.

Let wel, door mij is nimmer gesteld — en dat zal ik ook niet stellen — dat de inkoopfacturen geen functie in de accountantscontrôle vervullen. Een functie vervullen deze stukken zeker! Dat het standpunt van A. Mey, wat het daarin opgesloten beginsel betreft, „gek" zou zijn, heb ik (artikel Reder: „Wisse e.a.", pag. 6) niet gesteld en ik geloof, dat Reder beter had gedaan door zijn uitlating, die suggereert, dat dit het geval zou zijn, te staven door concrete argumenten.

Ook, dat mijn uiting „onvoldragen" en in een „gevaarlijk oppervlakkige vorm" is gesteld, zal Reder m.i. nog nader moeten aantonen.

Is het niet logisch, dat men gaat zoeken naar een ander contrôlemiddel, wanneer men tot de conclusie is gekomen, dat het tot nu toe gebruikelijke niet deugdelijk is? Ik zie in dit „noodgedwongen" zoeken geen principiële afwijking, doch slechts een gradueel verschil; het kiezen van dat contrôlemiddel, dat voor de desbetreffende doelstelling het meest deugdelijk is. Met het schrijven van mijn artikel heeft zeker niet de bedoeling voorgezeten de bestaande opvattingen omtrent de „grondslagen der accountantscontrôle" aan te tasten, zoals Reder m.i. suggereert. Ik zie, zoals reeds gezegd, alleen een gradueel verschil; het gevolg van de onvermijdelijke „speelruimte", die binnen de grens van de objectieve norm gelaten wordt aan het subjectieve inzicht van de accountant. (Ik meen, dat ik in dezen

[1]) A. Mey, Theorie en praktijk in de beroepsuitoefening van de accountant; Inleiding tot deel V B van de Bedrijfseconomische Encyclopedie.

dan ook verschil met het standpunt van collega Tempelaar, althans voor zover ik diens standpunt kan peilen in zijn artikel in dit blad van September 1951).

Eén ding is mij in het artikel van Reder uit het hart gegrepen, n.l. zijn oproep aan diegenen, die leiding geven aan de studie van toekomstige vakgenoten, om van hun visie blijk te geven. Niets zou mij liever zijn. Dit zou een belangrijke bijdrage kunnen worden, die dan op het credit van het artikel van Reder goedgeschreven zou kunnen worden.

Dat de verwarring, welke „men bezig is te stichten", „bedenkelijke" vormen dreigt aan te nemen, meen ik vooralsnog te moeten betwijfelen. Mij is hiervan althans nog niet gebleken en die bedenkelijkheid zal, geloof ik, ook wel meevallen. Daarvoor zijn de Nederlandse accountants en ook de toekomstige beroepsgenoten m.i. te nuchter.

Dat er overigens verwarring zou heersen is mij niet bekend, doch ik wil dit gaarne op gezag van Reder aannemen. Maar is dit niet altijd zo, wanneer terecht of ten onrechte een nieuwe mening wordt gelanceerd? Is dit b.v. niet het geval geweest na het verschijnen van het boek van Sternheim in 1924 en na het verschijnen van het referaat van Limperg voor het Internationaal Accountantscongres in 1926? En gelukkig maar, want deze meningsuitingen zijn, elk op haar tijd, zeer baanbrekend geweest en deze verwarring is zeer vruchtdragend geweest. Ik geloof, dat Reder ter wille van het vermijden van het gevaar van deze verwarring toch niet zo ver wil gaan, dat hij het vrije denken of de vrije meningsuiting onmogelijk wil maken. Ik meen dit althans uit het begin van zijn artikel te mogen opmaken.

Ik vind het jammer, dat Reder in zijn artikel geen concrete aanknopingspunten voor een vruchtdragende gedachtenwisseling geeft. Ik hoop, dat hij dit alsnog zal doen. Ik zal er alsdan met zeer grote belangstelling kennis van nemen.
